

BÁCSKAI HIRLAP

POLITIKAI LAP

Előfizetési árak:

Egy évre 6 frt — kr.
Fél évre 3 frt — kr.
egyed évre 1 frt 50 kr

Egyen szám ára 4 kr.

Hétfői szám 2 kr.

Megjelen minden hétfőn délben, szerdán, pénteken és vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Dr. CSILLAG KÁROLY.

Szerkesztőség:

Dr. Csillag Károly ügyvédi iro-
dája, Karáczy-utca.
Telefon szám 119.

Kiadóhivatal:

Kossuth-utca, Vojnich palotában.
Telefon szám 42.

Nyitvatartás: soronként 20 krajczár.

Az orvosok és természettudósok országos kongresszusa Szabadkán.

Már közeledek az ideje annak, hogy Magyarország orvosai és természettudósai megtartják városunkban az idei kongresszusukat. Főispánunk Schmausz Endrének — aki fáradhatlan buzgósággal karolta fel ezt a kulturális mozgalmat — értesítése illetve meghívása folytán megjelentek városunkban tegnapi délután az orvosi kongresszus megbízásából dr. Prochnov Jenő és Dr. Nuricsán József, hogy a helyi bizottsággal végleges megállapodásra jussanak a kongresszus rendezése tárgyában.

A tudós urakat Szabadka városa nagy szívélyességgel fogadta és hivatalos kiküldetésük mellett jutott még annyi idő is nekik, hogy szabadidejüket kellemesen eltöltse.

A helyi bizottság tegnap délelőtt fél 11 órakor ült össze, hogy meghallgatva a kiküldött urakat, megállapítsa a kongresszus rendezésének részleteit. Schmausz Endre főispán miután az ideérkezett dr. Prochnovot és Dr. Nuricsánt szívélyesen üdvözölte, felkérte a megjelent kiküldötteket, hogy a kongresszus megtartására vonatkozó kéréseiket előterjesszék, hogy a helyi bizottság ezen kérések figyelembe vételével intézkedhessen a saját hatáskörében.

Első sorban is megállapították, hogy az orvos kongresszus megújító és nagyobb ülései, ideértve a szakkerü felolvasásokat is az újonnan épített gimnázium termében fognak megtartatni, és hogy a többi felolvasások nevezetesen az estéli előadások részben a „Pest szálloda“ nagytermében részben a Farkas Zsigmond kaszinó elnök által készséggel felajánlott kaszinó disztermében részben pedig Palicson fognak megtartatni. Ezek az estélyek mindenestre alkalmasak lesznek arra, hogy Szabadka városának társadalmá azokon résztvevén az estéli órákat vígan eltöltse.

Megállapították végül úgy az elszállásolás mint az ide érkező vendégek kényelmét biztosító intézkedések és különös gond fordított arra, hogy a vándorgyűlés tagjai a vendéglőkben mérsékelt áru ellátást és kiszolgálást kapjanak. Ugyancsak nagy gond fordított arra, hogy az ideérkező hölgyvendégek kényelmes lakást kapjanak, akik nagyjából a helybeli női képezdében lesznek elszállásolva.

Megállapították továbbá, hogy a helyi bizottságnál a kongresszuson résztvevők jelentkezhetnek, ahol szerény összegű illetmény lerovása után a tagsággal járó összes előnyöket élvezhetik. A nagy közönség előtt különösen a megnyitó díszgyűlés, a nagy bankett, a nagyjából estélyi előadások tervei nyitva lesznek sőt a szaküléseken is részt vehetnek azok, a

kiket valamelyik vándorgyűlési tag aki jelvényt hord bevezett.

A központi bizottság helyisége ugyancsak a főgymnasiunban lesz, ahol mindenik tag teljes fel ilágosítást kap, itt szolgáltatják ki részére a lakásjegyet, Szabadka városának most már sajtó alatt levő monografiáját, itt kapja a jelvényt s ugyancsak itt kell bejelentenie ha esetleg a tervezett kirándulások valamelyikében részt venni óhajt.

Már eddig is nagy számban jelentkeztek a résztvevők, többek között: Dr. Chyzer Kornél és neje, Dr. Szalkay Gyula tanár, Dr. Dulaiska igazgató főorvos, Ruffy Pál orsz. képviselő, Dr. Genezsich Antal egyet. tanár, Dr. Genezsich Vilmos, György Aladár, Dr. Baron Jónás egyetemi tanár, Dr. Horváth Géza muzeumi ör, Dr. Erőss Gyula egyetemi m. tanár, Dr. Hegedűs János orvos, Dr. Fodor József min. tanácsos, egy. tanár, Dr. Verebely László egy. m. tanár, Dr. Lehner Károly kolozsvári egy tanár, Dr. Mende Lajos pécsi főorvos, Halaváts Gyula főgeológus, Dr. Freund Ármin trsztennai járásorvos stb. stb.

A jelenvolt hírtapírok is készséggel ajánlották fel szolgálataikat a kongresszus részére. A kongresszus ideje alatt naponta fog megjelenni a bizottsági titkárok szerkesztése alatt egy lap, mely a közönséget mindenkoron tájékoztatni fogja a programra és a tudnivalókra nézve. Előrelátható tehát, hogy az ily kitűnően szervezett kongresszus minden tekintetben be fog válni és hogy Szabadka városának kultúrtörténetében felejthetetlen feljegyzésekre fog alkalmas adni. Reméljük, hogy városunk orvosai is karöltve fognak közreműködni, hogy ezt a szép kulturmozgalmat minden tekintetben előmozdítsák.

Különlélek.

— **Baja város közgyűlése.** Baja város törvényhatósági bizottsága f. hó 17-én délután Schmausz Endre főispán elnöklété alatt rendezte közgyűlését tartott, melyen elhatározta, hogy a kereskedelemügyi ministertől föliratilag kérni fogja adatnék meg a Halas—Jankovábajai vasút építésére a vasút építési engedély. Egyben megkeresik a város képviselőjét dr. Plósz Sándor igazságügyministert és Schmausz főispánt, járnának közbe a kérés teljesítése érdekében. A városi tanács előterjesztette a múlt évi zárszámadását, mely szerint a város jövedelme ötszázhatvenöt ezer korona 15 fillér, a kiadása pedig ötszázhatvankilenc ezer korona 10 fillér. A város cselekvő vagyona öt millió nyolczszázkilencven ezer korona, míg a szenvedő vagyona egy millió négyszáz ezer korona. Sajnálatos emelkedés konstátált a prostituáltknak kiszolgáltatót bárczákból

befolyó jövedelemmel: százharmincz forint. Ezen jövedelem különben már évek óta emelkedik. A szűnszeknek a város évi hatvan forintnyi szubvencziót juttat.

— **A zombori érettségi.** A milyen büszkék voltunk akkor, midőn a mi ifjaink érettségének páratlanul szép eredményéről irhatunk: annyira megdöbbenett benpünkelt a szomszéd város, Bácska székhelye, a zombori állami főgymnasiunban érettségizett ifjak szégyenteljes bukása — vagy nem is a bukás mint inkább az, hogy ebben a gymnasiunban a szerb ifjak csak törve beszélék a magyar nyelvet, amiből persze ez a lesújtó eredmény származott. De nem commentálunk, csak ide igtatjuk Platz Bonifac főigazgató beszédjét, melyet a levizsgázott ifjakhoz intézett. Huszonkét ifju jelentkezett írásbelire, akik közül ötven elbuktak, szóbelire 16 ifju ment és akik közül csak 10 tette le a vizsgát. A főigazgató beszéde így hangzik: A szóbeli érettségi vizsgálat előre vetette árnyékát az írásbeli dolgozatokban s az eredmény a melyet tapasztaltam, nagyon lesújtó önkre s az intézetre nézve, amelynek annyi éven át növendékei voltak és a mely intézetben, ha szorgalmuk megfelelő lett volna olyan eredményt értek volna el, a minőt óhajtottunk. A hol az elmúlt évek szorgalma a kellő alapot nem vetette meg, a hol a munkát könnyedén csak úgy szörmentében fogták: ott a tétlenség valószínűleg örvénylő hiány képét eltemetni nem bírták. Azonfelül a görög keleti szerb ifjak részéről azt tapasztaltam, hogy oly törve beszélék a magyar nyelvet a mi szinte igazán megdöbbenő. Sajnos jelenség, hogy a mikor itt az ő nemzetiségük semminemű sérelemben nem részesül, a mikor itt a magyar kultúrának életkenyerével táplálták őket, nem törekednek oda, hogy tökéletesen elsajátítsák a magyar nyelvet, azt a nyelvet, melynek ismeretére ezental is szükségük lesz, mert ezután is Magyarországon fognak élni. De érthetetlen is a jóakarattal az a hiánya, mert lehetetlen, hogy a magyar nyelv tudás nélkül ezen a nyelven az érettségi vizsgálat roppant anyagát elsajátítani képesek legyenek.

— **Eljegyzés.** Zomborszki Dániel helybeli szabó tegnap este eljegyezte Tóth Juliska kisasszonyt.

— **Kenderfonó és kötélfonó Ujvidéken.** V. Heinik morvaországi prerai gyáros Ujvidéken egy nagyszabású kötélgyárat szándékozik állítani. A nevezett járt is Ujvidéken és hosszabb időn át tanulmányozta munkáviszonyaikat, a hely viszonyokat alkalmasnak találván, már be is adta a kérvényét a városhoz, hogy a felálatandó gyár céljaira a hajóállomás és a selymgyár közti téren a Dunától benyuló mintegy 5 hold területet adjanak neki el 5000 frtét. Egyes lényegtelen kikötések mellett

azt is kéri, hogy a város erkölcsileg hasson oda, hogy az 5 bérföldjein s lehetőleg a többi földeken is kenderet termesszenek. A gyár mintegy 3—400 munkást foglalkoztatna állandóan, és legkivált export üzletre volna berendezve. Az ajánlattevő úgy szándékolja, hogy még ebben esztendőben megkezdhesse az építkezést.

— **Halálozások.** Hubert Arthur joghallgató, a „Szabadkai Sport Egylet” bajnoka tegnap délelőtt 22 éves korában elhunyt. Temetése ma délután 4 órakor lesz. A család a következő gyászjelentést adta ki: Schwimmer M. Miksa és neje fájdalomtól megtört szívvel jelentik feledhetlen fiuk Hubert Arthur joghallgatójának június hó 18-án életének 22. évében történt gyászos elhunytát. Az elhunytat gyászolják Hubert Egon, Hubert Karolin férj, Kronstein Dánielné, Hubert Béla férj, Kecskeméty Imréné és Schwimmer Béla. Nagybátyjai és nagynénjei: Hubert Ignác és neje, Hubert Zsigmond, Schaffer Vilmos és neje szül., Schweiger Simon és neje szül. Schaffer Anna, Liebermann Manó és neje szül. Schaffer Regina, Kohn Jakab és neje szül. Hubert Adél. Sógorai: Kronstein Dániel és Kecskeméty Imre. Továbbá számos rokonai és jó barátai. Hült tetemei folyó hó 19-én d. u. 4 órakor fognak a Greczi utca 158. sz. gyászházából az izr. sírkertben örök nyugalomba tételni. Szabadka 1899. év június hó 18-án. Béke hamvaira! — nemes Kunszabó Antal ó-morovica kőszög jegyzője f. hó 16-án d. u. 6 órakor életének 65-ik évében jobb létre szenderült. A boldogultnak földi maradványai f. hó 18-án d. u. 4 órakor helyezettek örök nyugalomra. — Mezei Mariska, özv. Mezei Mátyásné 20 éves szép leánya pénteken délelőtt hirtelen meghalt, temetése szombaton ment végbe nagy részvét mellett.

— **Szellomeskedés.** Kerge úr az este a palicsi mólón — az enyhe idő és a szép holdvilágos est örömeire — szellemi tárházának élceivel boszantotta a hölgyeket.

— Szép nagysád bizonyára egy Kohnhoz fog férjhez menni — szolt negédesen egy fiatal hölgyhöz.

— A Kohnok már mind kif gytak, választott a hölgy.

— Oh nem — fejezte be gyorsan viccét Kerge ur.

Kegyed lesz az utolsó „Mohi-kóhn.” (Kevés hja volt, hogy Kerge urat be nem dobták a palicsi tóba).

— **Szerencsétlenség a Sugovicza-hidon.** Kedden délután egy öreg napszámosnak látszó ember czamogott fáradtan a Sugovicza-hidon végig. Mikor közepére ért, megmagyarázhatlan módon beleesett a korlátot át a Sugoviczába. Szerencsére közel voltak hajosok, kik kimentették habok közül. Az önkéntelen fűrdő az ijedtségen kívül egyéb bajt nem okozott.

— **Rosszul járt részeg ember.** Farkas Adám, a ki józan állapotban a cigányok instrumentumát szokta vinni, ma reggel berugott állapotban handukolt az utcán, egyszer csak elesett és mintán a kő melyre esett keményebb volt a fejénél, fejét bezúzta. — Az előhívott mentők sebét bekötötték és elbocsátották.

— **Lourdes-ba,** a francia pirenai hegység lábánál levő kegyhelyre t. évi augusztus hó 21-én két hétre terjedő zarándoklat indul Budapestről, Stajersországra, Karinthián, Tirolon és Olaszországon keresztül, egy-egy napi megállással Milanoban, Genuában, Nizzában és Mar-

seilében, Lourdesan 4 napot tölt a társaság. Ezen zarándoklat iránt érdeklődők forduljanak programért a nagymorosi (Hontmege) r. k. plébánia hivatalhoz.

— **Legények és leányok harca.** Nagy verekedés készülődött tegnap délután a Hungária szálloda kis korcsmájában a parasztbálon csak hogy a rendőrség megakadályozta ebben a harcziás legényeket és leányokat. A bálon ott volt többek között Kiss János is aki egy leánnyal ült az asztalnál amikor oda ment hozzá Török Rókus aki a leányt tánczra hívta. Kiss nem engedte, hogy a leány őt ott hagyja azt mondta Töröknek, hogy ő már felkérte a leányt és tánczol vele. Erre Török dühbe jött és egy gyufatartót vágott ellenfele fejéhez amire Török Kálmán is oda jött és testvéreinek segített Kiss ütlegetésében. A rendőrség ekkor a verekedő Rókust elcsipte Kálmán pedig megszökött de a rendőrök a rókusai templomnál utolérték és mindkettőt a rendőrség börtönébe vitték. Ugyanezen verekedésből kifolyólag este 8 óra tájban a Bercsényi utcában a bálból hazatérő leányok veszek össze és nagy lármát csapva egymás haját tépték. A rendőrség a harcziás némbereket is a városházára vitte.

— **Az Ország-Világ nyara.** A nyári meleg beköszöntött és vele együtt megnőtt a szerkesztők gondja is, hogy az u. n. ugorka évad alatt, az olvasónak szórakozást és mulatást szerezzenek. Az Ország-Világ szerkesztősége erre a nyárra teljes programot dolgozott ki, a mely méltó és kiváló újság tradícióihoz, azokhoz a tradíciókhoz a melyek oly népszerűvé és kedvelté tették a legrégebb magyar hetilapot. A nyáron az Ország-Világ folytatja Bret Harte a „három pajtás” című illusztrált regényének közlését, kéthetenként a magyar zeneirodalom jeleseinek munkáiból zeneszámokat közöl, minden aktuális eseményt képen bemutat és e mellett kipróbált jeles munkatársaitól szépirodalmi munkákat közöl. Mindezt a most megjelent számból is láthatja az olvasó a melyet kívánatra a kiadóhivatal ingyen megküld. A zenemellékleten kívül van benne egész sereg kép a párisi eseményekről a Dreyfus pörből, látható benne Christiáni báró merénylete Loubet ellen, nem is említve tömérdek más illusztrációt, melyek az újságot díszítik. Ily előnyök mellett az „Ország Világ” előfizetési ára negyedévre csak 2 forint és ha valaki félévre előfizet, az karácsonkor megkapja az Ország Világ karácsonyi albumát, melynek bolti ára 2 ft. Előfizetési pénzek az Ország Világ kiadóhivatalába, Hold utca 7. küldendők.

— **Csalás távirattal.** Furfangos csalás áldozata lett tegnap Kuthi György helybeli mézárasmester. Tegnap délelőtt sürgöny érkezett Kuláról ahol vásár volt Kuthi Györgyné részére, amelyben férje, aki Kulán volt, 500 forint kért tőle sürgönyileg. Kuthiné a pénzt elküldötte és meg is érkezett Kulára, a sürgöny feladója pedig szépen felvette a pénzt s ellillant vele. Kuthi György nem tudott az esetről semmit sem, csak délután tudta meg amikor felesége kérdezte, hogy mit vett az 500 frtért? Kuthi azonnal jelentést tett a kulai csendőrségnél, ahol megindították a nyomozást.

— **Szégény elől a halálba.** A szegény elől a halálba akart menekülni ma reggel Létics Teréz helybeli parasztleány. Viszonya volt egy legénnyel és e viszonyoknak már a jelei is mutatkoztak ami miatt a leány nagyon elkeseredett és elhatározta, hogy megváltja az

életétől. Sokáig habozott vajon mitévő legyen, míg végre elhatározását végre is hajlotta. Egy alkalmas pillanatban amikor tudta, hogy szülei nincsenek otthon, elővett egy nagy disznóölökést és mélyen a hasába s. uria. A szurás következtében nagy s. bet ejtett magán, de nem halt meg, hazaérkező édes anyja felholtan találta vértócsában feküdvé. Azonnal értesítették a rendőrséget, a rendőrség pedig a mentőket, akik a szerencsétlen leányt a közkórházba vitték, ahol most élet és halál között van s alig húzza ki a mai napot.

S z i n h á z.

Makó, 1899. június 17.

„A görög rabszolga” bemutatója.

Csütörtökön tartotta Pesti Ihsz Lajos társulata Makón az utolsó előadást. Egy nagy hírű új operette: a „Görög rabszolga” került színre ezuttal. Egy helyen termett ez az operette a „Gésák”-kal, — a „Görög rabszolga” pedig még a „Gésák” fölött áll hatás tekintetében, pláne, ha annyi fényvel és igyekezettel adják elő, mint most nálunk előadták. A zene a Jones Sidney édes zenéje, a jelmezek a legkényesebb ízlést kielégítik, a táncok jól betanultak, a szereplők mindegyike csupa élveztség, csupa tűz — hát nem csoda, ha olyan hallatlan ováczióknak voltak tanui csütörtökön, a melyet a makói színház még tán sohasem ért meg s hihető, hogy csak nagy idő múlva ér megint.

Sugár Aranka önmagát multa fölül Aspasia szerepében. Valami elragadó bűbáj volt minden szavában, minden mozdulatában. Mintha soha nem lett volna annyira elemében, mint ezen az estén. Csábos tánczát és dalait egyre ismételnie kellett s látszott, hogy az ismétlés nem is esik nehezére a közönség elragadtatásának láttára.

Fóti Frida (Jois) pedig megsokszoroztatta a maga részére azt a rokonszenvet és elismerést, melynek már első fellépte alkalmával részese lett, ha ugyan ez lehetséges nála, ki első pillanat óta kedvence a közönségnek, mely minden este nagy igyekezettel volt, hogy Fóti Frida művészete iránti elismerését minél tüntetőbben kifejezhesse.

Lomniczy Bela, kiről a társulat rövid szereplése alatt sok szépet volt módunkban mondani, Heliodorus szerepében remekelt. Fogfájása volt pedig ezen az estén s farszto szerepét mégis pompásan játszotta végig. Rőtönzése, a melyek csillogtak, szikráztak, örökös derűben tartották a publikumot — csak előnyére váltak a darabnak.

Ferenczy Frigyes (Markus Antonius) a népszerűségről szóló kupléival kacagtatta a közönséget.

A zenekar és az énekkar jól működtek. Kitűnően sikerült a saturnalia festői csoportozatával és a remek tánczokkal. A tánczban különösen Kovács Mariska, Kovács Margitka és a líktorok tettek ki magukért. Derék Antal tanította be a darabban előforduló tánczokat; a közönség ki is tapsolta érte néhányszor.

Pesti Ihsz társulata valóban mindig örömmel emlékeztetik ez estére, melynek anyagi sikere is jelentős lehetett, de az erkölcsi eredmény még százszor jelentősebb. Pesti Ihsz meggyőződhetett róla, hogy ilyen társulattal, ilyen előadásokkal bátran jöhet Makóra ezután is; a közönség mindig a legnagyobb örömmel fogja fogadni.